ἀξιωματικούς τὰ μέλη τῆς λέσχης, προσφέρνουνε μ' ἀφθονία γλυκύσματα, μπῦρα παγωμένη, τσιγάρα. Περνᾶνε μέρος ἀπ' τοὺς ἀξιωματικούς καὶ τοὺς χαιρετᾶνε μ' εὐχὲς καὶ μὲ συγκινητικὰ λόγια οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν μοναστηριῶν τοῦ διαμερίσματος τῆς Λεμεσοῦ. Ὕστερα ὁ ἀγαπημένος μας Φραγκούδης, γενικὸς γραμματέας τῆς λέσχης, κάνει τὴν ἀκόλουθον προσφώνηση. Τὴ γράφω ὅπως μοῦ τὴν ἔδωκε ἀφιερωμένη ὁ καλός μας Μενέλαος.

«Εἶμαι εὐτυχής, ἀγαπημένοι μας Ναῦται, χαιρετίζων Σᾶς ἐκ μέρους τοῦ σωματείου τούτου τῆς «Ἑνώσεως». Ἡ μεταξὺ ἡμῶν τῶν ὑποδούλων παρουσία τόσων ἐπιλέκτων ἀξιωματικῶν τοῦ Ἑλλ. Ναυτικοῦ μᾶς γεμίζει τὴν καρδιὰ ἀπὸ συγκίνηση καὶ κοντά σας, γύρω σας, σὰ νὰ μᾶς φαίνεται πῶς εἴμεθα πιὸ κοντὰ στὴν ἀγαπημένη πατρίδα.

«Μ' ἀλλοίμονο! Ἡ ὡραία αὐταπάτη θὰ περάσῃ καὶ στὸν ἀφρὸ ποῦ θ' ἀφίσῃ σὲ λίγο πίσω του τὸ ὡραῖον Πλοῖον μὲ τὸ μεγάλο τὸ περίδοξο ὄνομα, θὰ σβύσουν τὰ ὄνειρα καὶ θὰ βρεθοῦμε καὶ πάλι μόνοι στὴ σκοτεινιὰ τῆς δουλωσύνης.

«Μὰ ὄχι. Τὸ φῶς ποὺ σκορπίζετε τριγύρω σας θὰ μείνῃ καὶ μετὰ τὸ γοργό σας πέρασμα καὶ θὰ μᾶς φέγγῃ πάντα τὸν δρόμο ποὺ θὰ μᾶς φέρῃ μιὰ μέρα στὴν Ἑλλάδα.

«Τὸν δρόμον τοῦτον μᾶς δίδετε σήμερα τὸ θάρρος καὶ τὴν πεποίθηση νὰ ἐξακολουθήσωμεν, διότι, πρέπει νὰ τὸ μαθετε, καθε σας ἐπίσκεψη φέρει μαζί της νέες ἐλπίδες, νέον αἴσθημα.

«Τὸ αἴσθημα τοῦτο ποῦ βγαίνει ὁλόθερμο ἀπὸ τὰ βάθη τῆς καρδιᾶς μας, διερμηνεύσετό το, ἐκφράσετέ το, καταστήσετέ το γνωστὸν ἐκεῖ εἰς τὴν πόλη τῶν ὀνείρων μας. Μὲ τοῦτο ζῶμεν παντοτεινὰ οἱ Κύπριοι καὶ μὲ τὸ αἴσθημα τοῦτο Σᾶς εὐχόμεθα τὸ καλῶς ὡρίσατε στὴν Ἑλληνικὴν αὐτὴν Νῆσον».

Σ' αὐτὴν ἀπαντᾶ ὁ ὑποπλοίαρχος κ. Τσιριμῶκος μὲ ὡραῖα ἐγκάρδια λογια.

★

Εἶναι μεσημέρι. Οἱ ἀξιωματικοὶ μόλις κατωρθώνουν νὰ μποῦν στὸ καράβι τους, τὄχουν πλημμυρίσει οἱ Λεμεσιανοί. Ἀγκαλιασμένοι κι' ἀδερφωμένοι μὲ τοὺς δοκίμους καὶ τοὺς ναῦτες μας τραγουδοῦνε τὰ ὄμορφα τἀθάνατα κλέφτικα τραγούδια μας, μία μυρωδιὰ θρούμπας καὶ ἐλάτου κυριαρχεῖ στὸ καράβι· ἡ γαλάζια σημαία τῆς πρύμνης σ' νέα ἐλαφρὸ πονεντίνι κυματίζει μεγαλόπρεπα. Φυσᾶ ἡ πνοὴ τῆς ἐλευτεριᾶς.

★

Λάρνακας 4 7)βρίου. Πέρασαν πέντε μέρες ποὺ γραψα βιαστικὰ βιαστικὰ τὶς πρῶτες ἐντυπώσεις. Ἀπὸ τότε δὲ μοῦμεινε καιρὸς νὰ βιαστήξω κάποια συνέχεια. Σκέφτομαι τώρα πῶς θάμουν λίγο μακρύς, ἀλλὰ πάλι ὅταν γράφῃ κανεὶς γιὰ νὰ δώσῃ νὰ καταλάβουν στὴν Ἐλευθέρα Πατρίδα τὸν πόνο τῶν Κυπρίων, τίποτα δὲν εἶναι πολύ, τίποτα δὲν εἶναι ἀρκετό. —Γιατὶ πρέπει νὰ γράψῃ κανεὶς πολλὰ γιὰ νὰ δώσῃ μιὰ ἀμυδρὴ ἰδέα τῆς ἐπιτυχίας τῶν τραπεζιῶν ποῦ δώκαν καὶ στὴ Λεμεσὸ καὶ στὸ Λάρνακα στοὺς ναῦτες καὶ γιὰ τὰ ἐπίσημα γεύματα στὸν καπετάνιο καὶ στοὺς ἀξιωματικούς. Τίποτα δὲν εἶναι ἀρκετὸ γιὰ νὰ δείξῃ τὴ φλόγα τὴν πατριωτικὴ ποῦ ἐκδηλώνεται ὄχι μόνο μὲ λόγια ἀλλὰ καὶ μ' ἔργα ἑνὸς ὁλόκληρου λαοῦ.

. . . . Χίλιες φωνὲς ἀντιλαλοῦν μέσα μου «Ζήτω ἡ Ἕνωση».

Δ. ΦΛΟΤΤΑΣ

ΣΤΑ ΠΕΡΑΣΜΕΝΑ !.....

Μᾶς ξεπλανᾶτε σ' ὄνειρα σὰν τὶς σειρῆνες,
στὸ ξωτικὸ τρεμόσβυσμα θλιμμένης δύσης,
καὶ μᾶς μεθᾶτε μὲ γλυκύτατες ὀδύνες !
Ἀνάθεμα, καταραμένες ἀναμνήσεις !....

Ὁ δρόμος σας δὲ χάνεται, βαθειὰ στὴ λήθη;
Ἡ λάμψη σας τὴ δόλια σκέψη ξαναπάγει
στὰ μαγικὰ καὶ στὰ φαρμακερά σας βύθη....
Σβυστῆτε πιὰ στῆς νύχτας τὰ βουβὰ πελάγη...

Μιὰ δύναμη φριχτὴ νὰ μᾶς γκρεμίσῃ ποῦναι
στοὺς ῥόδινους, χρυσοὺς σας κόσμους πίσω,
[πίσω.
....Γύρω θωρῶ τόσες ψυχὲς ποὺ λησμονοῦνε,
γιατὶ κ' ἐγὼ νὰ μὴ μπορῶ νὰ λησμονήσω ;

Ὦ! Μνήμη! τὴ φτωχὴ τὴν ὕπαρξή μου ἄχ! ἄσε,
σὲ νέκρας μαῦρα κύματα καταποντίσου.
....Γιατὶ πολύπαθη, τρελλὴ καρδιά, θυμᾶσαι ;
Στοῦ χρόνου τοὺς χυμάῤῥους πνίξε τὴν
[ὁρμή σου!

....Ἕνα φιλὶ σᾶς στέλνω ἀγάπες, πόθοι ξένοι,
Θὰ σβύσ' ἡ ξεγελάστρα καὶ πικρή σας πλάνη·
....Ἡ λάμψη σας θαμπώθηκε, σιγοπεθαίνει....
....Ἂς εἶταν κ' ἡ καρδιά μου νὰ σιγοπεθάνῃ!....

ΝΑΠΟΛ. ΛΑΠΑΘΙΩΤΗΣ

ΕΝΑΣ ΑΓΡΙΑΝΘΡΩΠΟΣ

Τὸν ἔλεγαν Τράμπαλα καὶ ἀγριάνθρωπο, μὰ οὔτε τόνα οὔτε τἄλλο δὲν εἴτανε τὄνομά του τὸ βαφτιστικό. Εἰκοσιοχτὼ χρονῶ παληκάρι ψηλὸς ξερακιανὸς μὲ δυὸ μακρυὲς ποδάρες σὰ στήλους καὶ δυὸ μεγάλα χέρια κρεμασμένα ἀπὸ τοὺς πλατιοὺς καὶ καλοκαμωμένους ὤμους του, μένα προσωπο χοντροσκεδιασμένο μὰ ὄχι κι' ἄσκημο.

Ἔκανε τὸν ἀμαξᾶ, ὄχι μὲ δικό του ἀμάξι μὰ ὑπάλληλος μικνοῦ χαρτοπαίχτη ποῦ ζοῦσε ἀπὸ τὰ βγαλσίδια τοῦ Τράμπαλα χωρὶς νἀφίνει πάντα γιὰ φαΐ τἀλόγου καὶ τοῦ ὑπαλλήλου του.

Ὅταν τἀφεντικὸ ἄφινε καμιὰ δραχμὴ, ὁ Τράμπαλας ἀγόραζε πρῶτα λίγο σανὸ γιὰ τἄλογο ἢ προκυλοκότσανα, κατὰ τὴν ἐποχὴ καὶ κατὰ τὰ λεφτὰ κι' ἔπειτα κἄτι καὶ γιὰ τὸν ἴδιον ποῦ τὶς περισσότερες φορὲς εἴτανε ψωμὶ καὶ τυρί.

Ἄλλες ἀνάγκες δὲν εἶχε ὁ Τράμπαλας· νοῖκι δὲν πλέρωνε γιατὶ κοιμόταν στὸ πατάρι τοῦ σταύλου, ἐμπάλωνε μοναχός του τὰ λουριὰ τἀλόγου, ποῦ τὸ ἀγαποῦτε σὰν ἀδέρφι του, καὶ τὰ ροῦχα του, μόνος ἔκανε τὴν πλύση καὶ ἐλαττώματα δὲν εἶχε.

Σὰν ἔμεναν κι' οἱ δυὸ νηστικοὶ πολὺ συχνά, ὁ Τράμπαλας τραγουδοῦσε γιὰ νἀποκοιμίσει τὴν πεῖνα του, ἐνῶ τἄλογο ποδοβολοῦσε καὶ ξερορουκάνιζε τὴν ἄδεια σκάφη ποὺχε μπροστά του. Τἄκουγε ὁ Τράμπαλας καὶ τοῦ ραγιζότανε ἡ καρδιά, τοὔλεγε πκρηγορικὰ λόγια, τοὔδινε νερὸ νερό, μὰ τἄλογο ποδοβολοῦσε καὶ τὸν κοίταζε μὲ τὰ μεγάλα του μάτια γιομάτα καλωσύνη καὶ παράπονο.

—Τί νὰ σοῦ κάμω, τοὔλεγε, ξεφτέρι μου, χαϊδεύοντάς του τὴ χαίτη, κι' οἱ δυὸ εἰμάστενε νηστικοί. Ἂν ἔβλεπες ἐμένα νὰ περιδρομιάζω κι' ἐσένα νὰ σάφίνω νηστικό, θἄχες δίκιο νὰ μὲ κοιτᾶς ἔτσι.

Κουβέντιαζε μαζύ του ὧρες ὁλάκερες καὶ τοῦ ξηγοῦσε τὰ σκέδιά του :

—Κάποια ἐλπίδα ἔχω κι' ἐγὼ μὰ γιὰ τώρα ὑπομονή. Σὰ γίνει αὐτὸ ποῦ λέω καὶ δὲν τὸ λέω, τότες θὰ δεῖς, ξεφτέρι μου, τί ὄμορφα ποῦ θὰ περνοῦμε οἱ δυὸ μας. Πρῶτα θὰ λευτερώσω ἐσένα ἀπὸ τὰ χέρια ἐκείνου τοῦ διαολόψυχου, θὰ σοῦ κάμω ἕνα ὁλοκαίνουργο ἀμάξι, ἕνα σταῦλο βασιλικό, θὰ κοιμᾶσαι ἀπάνω σὲ δυὸ πιθαμὲς ἄχερο καὶ δυὸ φορὲς τὴν ἡμέρα βρῶμι κι' ἐγὼ πάντα κοντά σου στὸ πατάρι.

Ἔτσι τοὔλεγε κι' αὐτὸ ἡσύχαζε τὸ ποδοβολητό

Η ΖΥΓΟΥΛΑ.—Μὴ μὲ καταφρονᾶς κ' ἐσύ, μάννα.

Η ΜΕΛΑΧΡΩ. - Ἀνεμοδούρα ποὺ εἶσαι...

Η ΖΥΓΟΥΛΑ.— Ἐγώ :...

Η ΜΕΛΑΧΡΩ.—Ναί !

Η ΖΥΓΟΥΛΑ.—Μὲ γέλασαν, μάννα, καὶ σκόνταψα στὸ κρῖμα... Δίχως στεφάνι ποτὲς δὲ θὰ τὄκαμα...

Η ΜΕΛΑΧΡΩ.—Τί ;...

Η ΖΥΓΟΥΛΑ.— Ἡ ψυχή μου τὸ ξέρει...

Η ΜΕΛΑΧΡΩ.— Θέλουμε νὰ φάμε, βλέπεις. Δέρνει μέσα. Κι ἂν καθήσουμε μὲ τὰ χέρια σταυρωμένα, θὰ ψοφήσουμε ἀπὸ τὴν πεῖνα. Κάνας δὲ νοιάζεται νὰ κρούσει τὴ θύρα καὶ νὰ πετάξει μιὰ καλημέρα.

Η ΖΥΓΟΥΛΑ.—Ἕνας κάμπος δὲ φτάνει;...

Η ΜΕΛΑΧΡΩ.—Σώπα! Δὲ νογᾶς...

Η ΖΥΓΟΥΛΑ.—Θὰ πέσεις κ' ἐσὺ ἀπὸ τὸν κάματο κὶ θὰ χαντακωθοῦμε ὅλοι.

Η ΜΕΛΑΧΡΩ.—Ξέρεις ;... Μιὰ ὥρα ἀρχύτερα ...Θὰ σ-ραγγιστοῦμε πέρα καὶ πέρα...

Η ΖΥΓΟΥΛΑ.—Θολώνεται τὸ μυαλό μου κι ἀχάμνια μὲ πιάνει, σὰ νογάω πῶς δὲν μπορῶ νὰ σαλέψω καὶ νὰ σοῦ δώσω χέρι κ' ἐγώ. Ἔτσι κόβουν-αι οἱ μέρες μου καὶ γλυτωμὸ δὲν ἔχω.

Η ΜΕΛΑΧΡΩ.—Ὅπως τὄχει κλωσμένο ἡ μοίρα σου.

Η ΖΥΓΟΥΛΑ.—Κ' ἐσὺ τρέχεις πάντα ξεζώνατη κ' ἐκεῖνος βασανίζεται ξεσκούφωτος.

Η ΜΕΛΑΧΡΩ.—Σὰν ἔχει παιδιὰ νὰ φυλάξει...

Η ΖΥΓΟΥΛΑ. - Ὀργώνει τὸν κάμπο, σκυμένος πάνου του χρόνια τώρα. Πότε θἀρθεῖ;

Η ΜΕΛΑΧΡΩ.— —Τὸν καρτερῶ, μὰ δὲ λέει νὰ φανεῖ ἀκόμα.

Η ΖΥΓΟΥΛΑ.—Δὲ σώνει; ..

Η ΜΕΛΑΧΡΩ.—Κοντέβει νἀστοχήσει πῶς ἔχει σπίτι κι ἀφτός.

Η ΖΥΓΟΥΛΑ.—Τὸ στοχάζουμαι συχνά, μάννα. Γιὰ μένα δὲν κάθεται τὸ πιότερο ἐδῶ..

Η ΜΕΛΑΧΡΩ.—Μπά!... Εἶναι οἱ δουλιές του τέτιες. Σέρνεται στὴ μιὰ μεριὰ καὶ στὴν ἄλλη.

Η ΖΥΓΟΥΛΑ.—Κι ἀπὸ δῶ δὲν περνάει...Σπαράζεται κι ἀρωσταίνει ποὺ μὲ βλέπει ἔτσι καμωμένη.

Η ΜΕΛΑΧΡΩ.—Δὲν ξέρω τί κάμει ἔτσι ὁ πατέρας. Τὸ πῆρε κατάκαρδα τὸ πράμα καὶ τοῦ φάνηκε πολὺ βαριό. Σὰ νὰ πάγωσε μ' ἀφτό.

Η ΖΥΓΟΥΛΑ.—Ἐγὼ τὸν ἔσυρα στὰ χιονισμένα γκρέμνα.

Η ΜΕΛΑΧΡΩ.—Δὲ φταῖμε...

Η ΖΥΓΟΥΛΑ. — Γιατὶ δὲν ἔχω πρόσωπο νὰ βγῶ στὸν κόσμο, καθὼς εἶμαι...

Η ΜΕΛΑΧΡΩ.— Ὁ καθένας διαφεντέβει τὴν τιμή μου

Η ΖΥΓΟΥΛΑ.—Νὰ μὴ μᾶς μέλει;

(βουβαίνονται κάμποσο)

Η ΖΥΓΟΥΛΑ—Τί λέει ὁ Νιόνιος, μάννα. Τί νὰ φταίγει κι ἀφτὸς καὶ νὰ τυραγνιέται κάθε τόσο;

Η ΜΕΛΑΧΡΩ.—Παραμιλάει πάντα...

Ο ΝΙΟΝΙΟΣ. — Τὸ παραμύθι μὲ τὸ γυκλένιο πύργο, μαννούλα... πέρα στὸ γιαλό...

Η ΖΥΓΟΥΛΑ. Βάλε του στὸ κούτελο κάνα παννὶ βρεγμενο μὲ ξύδι μονάτο. Μπορεῖ νὰ πέσει ἡ κάψη. —Ἄκου!

Η ΜΕΛΑΧΡΩ. Τί νὰ σὲ κάμω, σπλάχνο μου; ... Λούφαξε...Δὲν εἶναι τίπτα καὶ θὰ περάσει...Θὰ γίνεις γερὸς πάλι ἄβριο, ἄμα θὰ φέξει ὁ θεούλης...

Ο ΝΙΟΝΙΟΣ. — Θέλω τὸν πύργο μὲ τὴ βασιλοπούλα, καλομάννα...

Η ΜΕΛΑΧΡΩ. – «Εἴτανε στὸ παραθύρι τὸ ψηλὸ ποὺ στὸ γιαλὸ ἀγνάντεβε κ' εἶχε τετράξανθα μαλλιὰ καὶ μάτια σὰ σμαράγδια ποὺ κάπιο δρόμο δείχνάν,